

Budapestre vonatkozó ujságcikkek				Osztályozás
Szerző: <i>Fehér Klára</i>				05
Cím: Életképek és Országjárás				Hely:
Forrás: <i>Irod. Ujs.</i>				Idő: <i>"1956"</i>
				Személy:
				Helyszám:
(Hely)	(Idő)	(Köt. v. füz.)	(Oldal)	

Olvasom az „Életképek” híreit, olvastam Kuczka Péter első szerkesztői üzenetét, olvastam Rajcsányi Károly érdekes cikkét is, egy kicsit azzal a szívfájdító érzéssel, ahogy az ember a régi iskolás képeit, dolgozatfüzeteit nézegeti. Mert hát, azt hiszem minden kicsit is tollforgató ember már hat-hét esztendő korában kezd arról álmodozni, hogy egyszer lapot alapít. Nekem is volt ilyen ábrándom, s később is hányszor kísértett, mindmáig. De mi tagadás, sokkal szerénytelebbről voltam, mint Kuczka Péter, mert — mivel hogy az álom se pénzbe, se fáradságba nem kerül —, az én Országjárásom havonta tíz íven jelenne meg —, így se tudom, hogyan férne bele minden, amit szeretnék.

Az Országjárás elsősorban irodalmi riportokat közölné és tárcákat, karcokat életünk legizgatóbb kérdéseiről. Csak úgy kapásból néhány ötlet: A felelősen házasság. A tizenötévesek helyzete. A protekció. Racionalizálás az államapparátusban. Az egyetemi felvételi bizottság. Egyenjogúak-e a nők?

Esetleg sorra vehetnők alkotmányunk paragrafusait: a tanulás, munkához való jogot, a törvény előtti egyenlőséget.

Az Országjárás közölné érdekes tanulmányokat. Van is néhány régen dédelgetett témám. Ime az egyik: szeretnék egyszer tanulmányt írni Budapest népköltészetéről: a pesti viccről. Azokról a szinte tár-

sadalmi és politikai hőmérőként az ország és elsősorban a főváros hangulatát sokszor nagyszerűen tükröző szólásmondásokról és viccekről, amelyek pillanatok alatt árasztják el a várost.

A másik nagyon fontos feladata volna az Országjárásnak: az élő magyar irodalom népszerűsítése. Hadd tudjon rólunk többet a nyájas olvasó, mint azt, hogy unalmas, sematikus történeteink, papírfiguráink vannak és elhajlunk. Az én álom-lapom helyet adna készülő művek ismertetésének. Cseres Tibor új regényét ír? Nagyszerű, bemutatjuk olvasóinknak Cseres Tibort, vagy Sánta Ferencet, vagy az ifjú Császár Klárát, és mindjárt egy fejezetet is a készülő műből. Új verseskötetén dolgozik valaki? Ime a költő fényképe, vagy karikatúrája, vagy egy ifjú képzőművész-készítette portréja és hozzá mutatvány az új kötetből. S ha megjelenik egy új mű, háromszoros hurra kiáltással elsőnek az Országjárás adna róla hírt. Egyetlenegy új magyar könyv, film, színdarab sem maradna ki. És a kritikai javaslat érdekessége volna, hogy rendszeresen közölné, kérné kulturmunkások, könyvtárosok, pedagógusok véleményét, egyetemi hallgatók és általában a művelt és érdeklődő olvasók bírálatait.

Az Országjárás állandó pályázatot írna ki a „hónap három legjobb novellájá”-ra. A díj: közlés és babérág. Egyetlen megkötöttség: a máról kell szólnia. Ugyanílyen fel-

tételekkel írni ki pályázatát a három legjobb versre és három legjobb, kisebb kultúrcsoportok által is előadható jelenetre.

Az Országjárás minden riportját

nyomonkövetné. Ha például megjelenne egy irodalmi riport egy munkásszállásról, — akkor egy hónap múlva megtudhatnák az olvasók, hogy hatott-e az írás a szállásokon, mit szoltak hozzá a szállás lakói, mit szolt hozzá a gondnoka. Ami jót tapasztaltunk ezen a szálláson, azt követendő példaként átvették-e mások? És a hibákkal mi lett? Megjavították-e időközben a törött vízesapot? Van-e tiszta ágynemű?

Azt, aki egyetlen egyszer is tudva valótlanul ír, az Országjárás örök időkre kirekeszteni munkatársai közül. Az Országjárás szennvedélyes és tiszta tükör volna, ami szép és jó, arra azt mondaná: szép és jó. Ami rossz és förtelmes, arra bátran kimondaná, hogy rossz és förtelmes.

A szerkesztő bizottságot az írók közgyűlésen választanák meg. Fellátna egy író; azt mondaná: nekem a lap programja tetszik; ezért és ezért, nézzétek meg, alkalmas vagyok-e az irányításra. A tagság pedig titkos szavazással mondana rá igent, vagy nemet. A szerkesztő bizottság tagjai persze ezért a munkáért nem kapnának egy krajcárt sem. De a szerkesztő bizottság szépen megkérné a SZOT-ot, hogy minden írónak, aki szeretne körülnézni a hazában és akinek tapaszt-

alataiból talán egy vers, talán egy szép tárcsa, talán valami más írói mű születhetne, adjanak egy napra, vagy akár egy évre szállást Tiszapalkonyán, vagy Komlón, vagy a nagyberekre állami gazdaságban, vagy az épülő Mohács-szigeten. Megkérném a közlekedési /miniszter elvtársat, hadd lehessen írószövetségi tagsági igazolvánnyal a zsebünkben ingyen utazni minden vonaton, mivelhogy nekünk az épülő haza minden útja olyan munkahelyünk, mint a formázónak az öntőde, mint az orvosnak a műtő.

Haj, de elnyargaltam a témától. Dehát az álom nem kíván szigorú logikát. Egy szó, mint száz, régen dédelgetem az Országjárás tervét, mint ahogy író társaim az Életképek-ét és ki tudja még mennyi másét, — és megessett, hogy nem egyszer azon kaptam magam; no, énnekem is elment az eszem, hogy szép nyári délutánon félig-kialakult lapterveket firkálok, ahelyett, hogy régen elvállalt és régen lejárt határidejű munkáimat írtam volna. De mit tegyek, sokszor dühös türelmetlenség fog el; éveink eltelnek, és még sok újat, szépet, érdekeset szeretnék elmondani, amire szűk terjedelme miatt nem ad helyet az Irodalmi Ujság, másirányú szűk volta miatt a Csillag.

Igen, kell még valami. Ha nem Országjárás, hát legyen Életképek, vagy Honderú, vagy Honszeretet, vagy akár Kukutyini Szép Ige. Több írói összecsapás, több versengés,

szélesebb versenypálya. Több lap, több megjelenési lehetőség, több művet jelentene, de több művelt, szavunkra figyelő olvasót is.

Üdvözetül szántam mindezt író társaim lapterveikhez. Ha találnak benne használható ötletet, szeretettel és örömmel nekik adtam.

Fehér Klára